

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 11.12.2018
COM(2018) 845 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Δέκατη έβδομη έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την
οικοδόμηση μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης Ασφάλειας**

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα είναι η δέκατη έβδομη έκθεση σχετικά με την περαιτέρω πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την οικοδόμηση μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης Ασφάλειας. Καλύπτει τις εξελίξεις σε δύο βασικούς πυλώνες: την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και των μέσων στήριξής τους, και την ενίσχυση της άμυνάς μας και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας έναντι των απειλών αυτών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σημείωσαν σημαντική πρόοδο σε διάφορες νομοθετικές πρωτοβουλίες τους τελευταίους μήνες. Ωστόσο, σε έναν μεγάλο αριθμό σημαντικών ζητημάτων προτεραιότητας, δεν έχει ακόμη επιτευχθεί πολιτική συμφωνία και οι συννομοθέτες πρέπει να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες. Καθώς οι επόμενες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα διεξαχθούν τον Μάιο του 2019, ο χρόνος είναι καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη αποτελεσμάτων όσον αφορά τις εκκρεμείς προτάσεις προτεραιότητας που έχει υποβάλει η Επιτροπή για την ολοκλήρωση της Ένωσης Ασφάλειας, όπως επισήμανε ο Πρόεδρος Ζαν Κλωντ Γιούνκερ κατά την ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης το 2018.

Κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου¹ της 18ης Οκτωβρίου 2018, οι ηγέτες της ΕΕ επιβεβαίωσαν εκ νέου της δέσμευσή τους να ενισχύσουν την εσωτερική ασφάλεια της Ένωσης, αναγνωρίζοντας την πραγματική πρόοδο που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια για την ενίσχυση της εσωτερικής ασφάλειας μέσω καλύτερης συνεργασίας, συγκεκριμένων πρακτικών μέτρων και της θέσπισης μιας σειράς νομικών πράξεων. Βάσει αυτού, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε να υπάρξει πρόοδος σε εκκρεμείς προτάσεις της Επιτροπής για την πρόληψη, την αντιμετώπιση και την αποτροπή κυβερνοεπιθέσεων, την πρόληψη της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο, τη διασφάλιση ταχείας και αποτελεσματικής διασυνοριακής πρόσβασης σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία, τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοοικονομικές πληροφορίες και τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών και των βάσεων δεδομένων. Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζεται η πορεία των διαπραγματεύσεων για τις εν λόγω σημαντικές πρωτοβουλίες, ενώ καλούνται οι συννομοθέτες να εργαστούν για την ταχεία έγκρισή της (βλέπε, επίσης, στο παράρτημα I τον συνολικό κατάλογο των πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της Ένωσης Ασφάλειας). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε επίσης να εξεταστεί η πρωτοβουλία της Επιτροπής για επέκταση των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας στα διασυνοριακά τρομοκρατικά εγκλήματα, ενώ είναι σημαντικό να διερευνήσει η Επιτροπή τα οφέλη της συγκεκριμένης προσέγγισης. Επιπλέον, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων τόνισαν ότι είναι σημαντικό να προστατευτούν τα δημοκρατικά συστήματα της Ένωσης και να καταπολεμηθεί η παραπληροφόρηση στο πλαίσιο των επερχόμενων ευρωπαϊκών εκλογών. Η επόμενη σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που θα πραγματοποιηθεί στις 13 και 14 Δεκεμβρίου 2018 θα εξετάσει επίσης τη διάδοση των εκστρατειών παραπληροφόρησης, η οποία αποτελεί έντονη πρόκληση για τα δημοκρατικά συστήματα και απαιτεί την επείγουσα ανάληψη δράσης, ιδίως για τη διασφάλιση ελεύθερων και δίκαιων ευρωπαϊκών και εθνικών εκλογών. Με βάση τα ανωτέρω, η παρούσα έκθεση λαμβάνει υπόψη την πρόοδο που σημειώθηκε για τη διασφάλιση εκλογικής ανθεκτικότητας εντός της Ένωσης.

Οι πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, στην κοινή δήλωσή τους σχετικά με τις νομοθετικές προτεραιότητες της ΕΕ για την περίοδο 2018-19², συμπεριέλαβαν την προστασία της ασφάλειας των πολιτών της ΕΕ μεταξύ των

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/36785/18-euco-final-conclusions-el.pdf>

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint-declaration-eu-legislative-priorities-2018-19_en.pdf

σημαντικότερων προτεραιοτήτων. Τα τρία θεσμικά όργανα δεσμεύτηκαν να εξετάσουν τις προτάσεις στο πλαίσιο της Ένωσης Ασφάλειας ως επείγοντα ζητήματα προτεραιότητας τα οποία πρέπει να εγκριθούν πριν από το τέλος της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου. Με βάση την πρόοδο που σημειώθηκε ήδη κατά το προηγούμενο έτος, πρέπει να συνεχιστούν οι εργασίες, ενώ η Επιτροπή προτρέπει τους συννομοθέτες να επισπεύσουν τις προσπάθειες στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων.

Η Επιτροπή προσβλέπει στην έγκριση, από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της έκθεσης απολογισμού και των συστάσεων της ειδικής επιτροπής για την τρομοκρατία, η οποία έχει προγραμματιστεί για τις 12 Δεκεμβρίου 2018. Η έκθεση θα συμβάλει σημαντικά στο έργο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την περαιτέρω ανάπτυξη της Ένωσης Ασφάλειας.

II. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Οι συννομοθέτες σημείωσαν σημαντική πρόοδο σε διάφορες νομοθετικές προτεραιότητες τους τελευταίους μήνες, ιδίως όσον αφορά το ενισχυμένο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν, την πράξη για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών. Ωστόσο, σε έναν μεγάλο αριθμό σημαντικών ζητημάτων προτεραιότητας, η πολιτική συμφωνία εξακολουθεί να εκκρεμεί και απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να διασφαλιστεί η έγκρισή τους πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (βλέπε, επίσης, στο παράρτημα I τον συνολικό κατάλογο των πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της Ένωσης Ασφάλειας).

1. Πιο ισχυρά και έξυπνα συστήματα πληροφοριών για τη διαχείριση της ασφάλειας, των συνόρων και της μετανάστευσης

Η Επιτροπή επικροτεί την ικανοποιητική πρόοδο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στις νομοθετικές προτάσεις για την επίτευξη **διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ** για τη διαχείριση της ασφάλειας, των συνόρων και της μετανάστευσης³. Οι προτάσεις θα παρέχουν στους συνοριοφύλακες, στους υπαλλήλους των υπηρεσιών μετανάστευσης και στους υπαλλήλους επιβολής του νόμου ακριβείς και αξιόπιστες πληροφορίες, καθώς και την ικανότητα να εντοπίζουν τις πολλαπλές ταυτότητες και να καταπολεμούν την πλαστοπροσωπία. Πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις τριμερούς διαλόγου στις 24 Οκτωβρίου 2018, στις 15 Νοεμβρίου 2018 και στις 27 Νοεμβρίου 2018. Σύμφωνα με την κοινή δήλωση, η Επιτροπή προτρέπει τους συννομοθέτες να καταλήξουν σε πολιτική συμφωνία κατά την επόμενη συνεδρίαση τριμερούς διαλόγου στις 13 Δεκεμβρίου 2018.

Η διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών θα περιλαμβάνει το **Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις**. Συνεχίζονται οι εργασίες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο για τη νομοθετική πρόταση του Μαΐου 2018⁴ για να καταστεί δυνατή η διενέργεια διεξοδικότερων ελέγχων ιστορικού των αιτούντων θεώρηση, η κάλυψη των κενών στην πληροφόρηση ασφάλειας μέσω καλύτερης ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και η διασφάλιση πλήρους διαλειτουργικότητας με άλλες βάσεις δεδομένων σε ολόκληρη την ΕΕ. Η Επιτροπή καλεί τους συννομοθέτες να εγκρίνουν τις οικείες εντολές διαπραγμάτευσης το συντομότερο δυνατόν προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία επί του

³ COM(2017) 793 final της 12.12.2017, COM(2017) 794 final της 12.12.2017, COM(2018) 478 final της 13.6.2018, COM(2018) 480 final της 13.6.2018.

⁴ COM(2018) 302 final της 16.5.2018.

συγκεκριμένου φακέλου κατά τη διάρκεια της τρέχουσας θητείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Μόλις επιτευχθεί συμφωνία, η διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών θα επιτρέψει επίσης να αξιοποιηθούν πλήρως τα οφέλη του **ενισχυμένου συστήματος πληροφοριών Σένγκεν**, όπως εγκρίθηκε από τους συννομοθέτες στις 28 Νοεμβρίου 2018⁵.

Η διαλειτουργικότητα περιλαμβάνει επίσης την προτεινόμενη⁶ επέκταση του **Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου** σε υπηκόους τρίτων χωρών. Η πρόταση προβλέπει τη δημιουργία κεντρικής βάσης δεδομένων που θα καθιστά δυνατή την ταχεία επαλήθευση του κατά πόσο κάποιο κράτος μέλος κατέχει πληροφορίες σχετικά με καταδικαστικές αποφάσεις που αφορούν πρόσωπα τα οποία δεν είναι πολίτες της ΕΕ. Η Επιτροπή καλεί τους συννομοθέτες να ολοκληρώσουν τις διαπραγματεύσεις για τη συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία προτεραιότητας κατά την επόμενη συνεδρίαση τριμερούς διαλόγου στις 11 Δεκεμβρίου 2018.

Η διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών θα περιλαμβάνει επίσης το ευρωπαϊκό σύστημα δακτυλοσκόπησης Eurodac. Η πρόταση της Επιτροπής για ενίσχυση του **Eurodac**⁷ θα διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του ώστε να συμπεριληφθεί σε αυτό η ταυτοποίηση όχι μόνο των αιτούντων άσυλο αλλά και των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών και εκείνων που εισέρχονται παράτυπα στην ΕΕ. Η Επιτροπή καθόρισε πρόσφατα τα οφέλη που προκύπτουν από την έγκριση της εν λόγω πρότασης στο πλαίσιο των πέντε προτάσεων για το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου επί των οποίων επίκειται συμφωνία⁸. Οι εν λόγω προτάσεις θα πρέπει να εγκριθούν πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Για την επίτευξη πιο ισχυρών και έξυπνων συστημάτων για τη διαχείριση της ασφάλειας, των συνόρων και της μετανάστευσης, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να προβούν στις ακόλουθες ενέργειες:

Προτεραιότητες της κοινής δήλωσης:

- επίτευξη συμφωνίας επί των νομοθετικών προτάσεων για τη **διαλειτουργικότητα** μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους·
- επίτευξη συμφωνίας επί της νομοθετικής πρότασης για την επέκταση του **Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου** σε υπηκόους τρίτων χωρών έως τον Δεκέμβριο του 2018·
- έγκριση της νομοθετικής πρότασης για το **Eurodac** επί της οποίας επίκειται συμφωνία, πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Άλλες:

- έγκριση των αντίστοιχων διαπραγματευτικών εντολών τους το συντομότερο δυνατόν σχετικά με τη νομοθετική πρόταση για την ενίσχυση του **Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις**.

⁵ COM(2016) 881 final της 21.12.2016, COM(2016) 882 final της 21.12.2016, COM(2016) 883 final της 21.12.2016.

⁶ COM(2017) 344 final της 29.6.2017.

⁷ COM(2016) 272 final της 4.5.2016.

⁸ Διαχείριση της μετανάστευσης σε όλες τις πτυχές: Η πρόοδος στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για τη μετανάστευση, COM(2018) 798 final της 4.12.12.

2. Ενίσχυση της ασφάλειας μέσω της ενίσχυσης της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων

Η ισχυρή και αξιόπιστη προστασία των εξωτερικών συνόρων αποτελεί προϋπόθεση για έναν ασφαλή χώρο ελεύθερης κυκλοφορίας χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα. Πρόκειται για κοινό καθήκον των κρατών μελών, τα οποία πρέπει να εξασφαλίσουν τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων τους με βάση τόσο το δικό τους συμφέρον τους όσο και το κοινό συμφέρον όλων, με τη βοήθεια της **Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής**. Η Επιτροπή, ανταποκρινόμενη στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουνίου του 2018⁹, πρότεινε¹⁰ τον Σεπτέμβριο του 2018 να ενισχυθεί περαιτέρω η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, ώστε να διαθέτει πιο αξιόπιστη και σταθερή ικανότητα στήριξης. Η πρόταση της Επιτροπής διατηρεί την πρωταρχική ευθύνη των κρατών μελών όσον αφορά την προστασία των εξωτερικών συνόρων, αλλά θα παρέχει στον Οργανισμό τα μέσα για να τη στηρίξει με μόνιμο σώμα 10 000 Ευρωπαίων συνοριοφυλάκων. Η προοδευτική αλλά ταχεία δημιουργία του θα δώσει άμεση ώθηση στη συλλογική ικανότητα της ΕΕ όσον αφορά την προστασία των εξωτερικών συνόρων και την αποτελεσματική εκτέλεση επιστροφών από την ΕΕ.

Στη συνεδρίαση του Συμβουλίου «Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις» της 6ης Δεκεμβρίου 2018, επιτεύχθηκε μερικώς μια γενική προσέγγιση όσον αφορά την επιστροφή και τις εξωτερικές πτυχές της πρότασης της Επιτροπής. Ωστόσο, πρέπει να εντατικοποιηθούν οι εργασίες σε όλες τις πτυχές της πρότασης προκειμένου να δοθεί εντολή το συντομότερο δυνατόν, τον Ιανουάριο, για την έναρξη των συνεδριάσεων τριμερούς διαλόγου με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων αναμένεται να εγκριθεί τον Ιανουάριο του 2019 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η πρόταση αυτή αποτελεί σαφή προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν την προτεινόμενη νομοθεσία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας θητείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Για την ενίσχυση της ασφάλειας μέσω της ενισχυμένης διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να προβούν στις ακόλουθες ενέργειες:

Πρωτοβουλίες της ομιλίας για την κατάσταση της Ένωσης το 2018:

- να εγκρίνουν, το συντομότερο δυνατόν, τις πλήρεις διαπραγματευτικές εντολές τους σχετικά με τη νομοθετική πρόταση για την ενίσχυση της **Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής** προκειμένου να εγκριθεί η νομοθεσία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας θητείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

3. Πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης

Συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόταση κανονισμού για το **τρομοκρατικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο**, όπως προτάθηκε από την Επιτροπή μαζί με την ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης το 2018¹¹. Στόχος είναι η παροχή σαφούς και εναρμονισμένου νομικού πλαισίου με σκοπό την πρόληψη της κατάχρησης των παρόχων

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/media/35939/28-euco-final-conclusions-el.pdf>

¹⁰ COM(2018) 631 final της 12.9.2018.

¹¹ COM(2018) 640 final της 12.9.2018.

υπηρεσιών φιλοξενίας για διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο, διασφαλίζοντας παράλληλα την πλήρη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ο προτεινόμενος κανονισμός αποτελεί απάντηση στις επείγουσες εκκλήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου¹² και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹³. Η Επιτροπή επικροτεί την υιοθέτηση γενικής προσέγγισης στο πλαίσιο της συνεδρίασης του Συμβουλίου «Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις» της 6ης Δεκεμβρίου 2018. Η Επιτροπή προτρέπει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να επισπεύσει τις εργασίες του επί της συγκεκριμένης πρότασης προκειμένου να εγκριθεί εντός της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου.

Παράλληλα, η Επιτροπή παραμένει απόλυτα προσηλωμένη στη στήριξη των προσπαθειών που καταβάλλουν τα κράτη μέλη και οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας για την καταπολέμηση του τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο. Το **φόρουμ της ΕΕ για το διαδίκτυο** θα εξακολουθήσει να προωθεί την εθελοντική συνεργασία κρατών μελών και παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας, καθώς και δράσεις που ως στόχο έχουν να περιοριστεί η προσβασιμότητα σε τρομοκρατικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο και να ενισχυθεί ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να αυξηθούν τα αποτελεσματικά εναλλακτικά αφηγήματα στο διαδίκτυο. Η τέταρτη υπουργική συνάντηση του φόρουμ της ΕΕ για το διαδίκτυο πραγματοποιήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2018. Αξιολογήθηκε η πρόοδος των τελευταίων δώδεκα μηνών όσον αφορά την αφαίρεση τρομοκρατικού περιεχομένου από το διαδίκτυο.

Η Επιτροπή εξακολουθεί επίσης να **στηρίζει την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης στα κράτη μέλη**. Στην εναρκτήρια συνεδρίασή της που πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη στις 24 Οκτωβρίου 2018, η ομάδα εμπειρογνομόνων που λειτουργούν ως διοικούσα επιτροπή για τις δράσεις της Ένωσης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης¹⁴ συμφώνησε επί των ετήσιων στρατηγικών προσανατολισμών για δράσεις και πρωτοβουλίες σε ενωσιακό επίπεδο για το 2019. Οι στρατηγικές προτεραιότητες βασίζονται σε ενημέρωση από επαγγελματίες (συμπεράσματα από τη διάσκεψη υψηλού επιπέδου του δικτύου για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη ριζοσπαστικοποίηση και την ολομέλεια του δικτύου για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη ριζοσπαστικοποίηση της 11ης και 12ης Οκτωβρίου 2018), ερευνητές (ερευνητικό συνέδριο του δικτύου για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη ριζοσπαστικοποίηση της 17ης Οκτωβρίου 2018), άλλα ενωσιακά δίκτυα και πρωτοβουλίες (όπως, ιδίως, το ευρωπαϊκό δίκτυο στρατηγικών επικοινωνιών), καθώς και από τη συνεισφορά φορέων χάραξης πολιτικής.

Στο πλαίσιο του προγράμματος εργασίας του **Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας** για το 2018 σχετικά με την αστυνομική συνεργασία και την πρόληψη του εγκλήματος, στις 28 Νοεμβρίου 2018 η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής προτάσεων για στοχοθετημένη χρηματοδότηση ύψους 5 εκατ. EUR για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης σε τομείς προτεραιότητας τους οποίους καθόρισε η ομάδα

¹² Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 22ας και 23ης Ιουνίου 2017 κάλεσε τις εταιρείες να «αναπτύξουν νέες τεχνολογίες και εργαλεία για τη βελτίωση της αυτόματης ανίχνευσης και της αφαίρεσης περιεχομένου που υποκινεί τρομοκρατικές πράξεις. Συμπληρωματικά και εφόσον απαιτείται θα πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα νομοθετικά μέτρα σε επίπεδο ΕΕ». Στις 28 Ιουνίου 2018, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικρότησε «την πρόθεση της Επιτροπής να υποβάλει νομοθετική πρόταση για τη βελτίωση του εντοπισμού και της απομάκρυνσης περιεχομένου που υποδαυλίζει το μίσος και υποκινεί στη διάπραξη τρομοκρατικών πράξεων».

¹³ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 15ης Ιουνίου 2017 σχετικά με τις επιγραμμικές πλατφόρμες και την ψηφιακή ενιαία αγορά, κάλεσε τις πλατφόρμες αυτές «να ενισχύσουν τα μέτρα κατά του παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου» και ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων.

¹⁴ C(2018) 5345 της 9.8.2018.

εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου της Επιτροπής για τη ριζοσπαστικοποίηση: κοινοτική δέσμευση, τοπική διάσταση, διυπηρεσιακή προσέγγιση και νεολαία¹⁵. Επιπλέον, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που επιδιώκουν την καταπολέμηση των τρομοκρατικών αφηγημάτων μέσω της παροχής θετικών εναλλακτικών θα λάβουν χρηματοδοτική στήριξη από την ΕΕ στο πλαίσιο του προγράμματος ενδυνάμωσης της κοινωνίας των πολιτών, το οποίο έχει διαθέσει 12 εκατ. EUR για την κατάρτιση και τη χρηματοδότηση των εταίρων της κοινωνίας των πολιτών για την οργάνωση εκστρατειών καταπολέμησης των τρομοκρατικών αφηγημάτων στο διαδίκτυο.

Προκειμένου να αποφευχθεί η ριζοσπαστικοποίηση, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

Πρωτοβουλία της ομιλίας για την κατάσταση της Ένωσης το 2018:

- να εγκρίνει κατά προτεραιότητα τη διαπραγματευτική εντολή του σχετικά με τη νομοθετική πρόταση για την πρόληψη της διάδοσης **τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο** προκειμένου να εγκριθεί η νομοθεσία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας θητείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

4. Αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και διασφάλιση εκλογικής ανθεκτικότητας

Όπως ζήτησε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2018, η Επιτροπή και η Ύπατη Εκπρόσωπος, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, παρουσίασε στις 5 Δεκεμβρίου 2018 ένα **σχέδιο δράσης**¹⁶ με περαιτέρω ειδικές προτάσεις για μια συντονισμένη ενωσιακή αντιμετώπιση της **πρόκλησης που θέτει η παραπληροφόρηση**, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων εντολών και αυξημένων πόρων για τις αντίστοιχες ομάδες στρατηγικής επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης.

Επιπλέον, η Επιτροπή παρακολουθεί στενά την εφαρμογή των δράσεων για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης τις οποίες συμπεριέλαβε στην ανακοίνωση που εξέδωσε τον Απρίλιο του 2018 σχετικά με την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης στο διαδίκτυο¹⁷. Στις 16 Οκτωβρίου 2018, τα αρχικά συμβαλλόμενα μέρη υπέγραψαν τον **κώδικα δεοντολογίας για την παραπληροφόρηση** στις διαδικτυακές πλατφόρμες και στον τομέα της διαδικτυακής διαφήμισης. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι τρεις σημαντικότερες πλατφόρμες (Facebook, Google/YouTube, Twitter) και ο πάροχος διαδικτυακού φυλλομετρητή Mozilla, καθώς και οι εμπορικές ενώσεις που εκπροσωπούν άλλες διαδικτυακές πλατφόρμες και τον τομέα της διαφήμισης. Ο κώδικας δεοντολογίας περιλαμβάνει 15 δεσμεύσεις που επικεντρώνονται σε πέντε κεφάλαια: (1) έλεγχος της διαφημιστικής προώθησης προϊόντων· (2) πολιτική διαφήμιση και διαφήμιση βάσει θέματος· (3) ακεραιότητα των υπηρεσιών· (4) ενδυνάμωση των καταναλωτών· και (5) ενδυνάμωση της ερευνητικής κοινότητας. Η Επιτροπή θα προβεί σε στενή και συνεχή παρακολούθηση της εφαρμογής του κώδικα κατά τους πρώτους 12 μήνες, ιδίως ενόψει των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο του

¹⁵ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/isfp-2018-ag-ct-rad;freeTextSearchKeyword=:typeCodes=1;statusCodes=31094501,31094502;programCode=ISFP;programDivisionCode=null;focusAreaCode=null;crossCuttingPriorityCode=null;callCode=Default;sortQuery=openingDate;orderBy=asc;onlyTenders=false>

¹⁶ JOIN (2018) 36 της 5.12.2018.

¹⁷ COM(2018) 236 final της 26.4.2018.

2019¹⁸. Εάν η εφαρμογή και ο αντίκτυπος του κώδικα δεοντολογίας δεν αποδειχθούν ικανοποιητικά, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει περαιτέρω μέτρα, συμπεριλαμβανομένων δράσεων ρυθμιστικού χαρακτήρα.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η **εκλογική ανθεκτικότητα**, η Επιτροπή υπέβαλε σειρά πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση αφενός της απειλής επιθέσεων κατά των εκλογικών υποδομών και των συστημάτων για τις εκστρατείες ενημέρωσης, και αφετέρου του κινδύνου κατάχρησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με στόχο τη σκόπιμη άσκηση επιρροής στο αποτέλεσμα των ευρωπαϊκών εκλογών. Στις 12 Σεπτεμβρίου 2018, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για τη διασφάλιση ελεύθερων και δίκαιων ευρωπαϊκών εκλογών¹⁹ και σύσταση σχετικά με τα δίκτυα εκλογικής συνεργασίας, τη διαφάνεια στο διαδίκτυο, την προστασία από περιστατικά στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και την καταπολέμηση των εκστρατειών παραπληροφόρησης στο πλαίσιο των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το δίκτυο συνεργασίας για τις ευρωπαϊκές εκλογές θα αποτελέσει ένα φόρουμ για τον συντονισμό της εφαρμογής της σύστασης, ενώ τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τα εν λόγω μέτρα προγραμματίζονται για τις αρχές του 2019.

Η Επιτροπή, εκτός από την ανακοίνωση και τη σύσταση, εξέδωσε επίσης κατευθύνσεις σχετικά με την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων, οι οποίες έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τους αρμόδιους φορείς στην εφαρμογή των υποχρεώσεων προστασίας των δεδομένων που ορίζει το ενωσιακό δίκαιο στο εκλογικό πλαίσιο²⁰, καθώς και μια **νομοθετική πρόταση για στοχευμένη τροποποίηση του κανονισμού του 2014 για τη χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων**²¹. Η Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψήφισε την έκθεσή της στις 6 Δεκεμβρίου 2018, και η ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πρόκειται να εγκρίνει τη διαπραγματευτική εντολή του κατά τη σύνοδο του Δεκεμβρίου του 2018. Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να εγκρίνει τη διαπραγματευτική εντολή του τον Δεκέμβριο του 2018 ώστε και οι δύο συννομοθέτες να μπορέσουν να ξεκινήσουν, χωρίς καθυστέρηση, τριμερείς διασκέψεις και να διασφαλίσουν ότι οι προτεινόμενες στοχευμένες τροποποιήσεις θα εφαρμοστούν εγκαίρως, πριν από τις εκλογές του 2019 για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Στις 15 και 16 Οκτωβρίου, η Επιτροπή διοργάνωσε **διάσκεψη υψηλού επιπέδου για τις απειλές στον κυβερνοχώρο κατά των εκλογών**, με στόχο την παροχή ενημερωτικής βάσης στις συνεχιζόμενες εργασίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας των εκλογικών διαδικασιών απέναντι στις συνεχώς εξελισσόμενες απειλές στον κυβερνοχώρο. Η εκδήλωση συγκέντρωσε κορυφαίους εμπειρογνώμονες από όλο τον κόσμο οι οποίοι συζήτησαν τους βέλτιστους τρόπους για την παρακολούθηση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών. Τη διάσκεψη ακολούθησε εργαστήριο υψηλού επιπέδου των κρατών μελών, το οποίο διοργανώθηκε με σκοπό τη συνεργασία μεταξύ εθνικών εκλογικών επιτροπών και υπαλλήλων του τομέα της κυβερνοασφάλειας. Ήταν η πρώτη συνάντηση μεταξύ εκλογικών αρχών και αρχών κυβερνοασφάλειας προκειμένου να συζητηθούν οι βέλτιστοι τρόποι αντιμετώπισης των απειλών στον κυβερνοχώρο κατά των εκλογών.

Το **Συμπόσιο για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα** που πραγματοποιήθηκε στις 26-27 Νοεμβρίου 2018 συγκέντρωσε εθνικούς και ευρωπαίους φορείς χάραξης πολιτικής, ακαδημαϊκούς και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών, των μέσων ενημέρωσης, διεθνών οργανισμών και

¹⁸ JOIN (2018) 794 της 5.12.2018.

¹⁹ COM(2018) 637 final της 12.9.2018.

²⁰ COM(2018) 638 final της 12.9.2018.

²¹ COM(2018) 636 final της 12.9.2018.

του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι συζήτησαν το ευρύτερο θέμα της δημοκρατίας στην ΕΕ. Τα συμπεράσματα του συμποσίου θα αποτελέσουν ενημερωτική βάση για το έργο του δικτύου συνεργασίας για τις ευρωπαϊκές εκλογές, την πρώτη συνεδρίαση του οποίου θα συγκαλέσει η Επιτροπή τον Ιανουάριο.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η παραπληροφόρηση και να διασφαλιστεί η εκλογική ανθεκτικότητα, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο:

Πρωτοβουλίες της ομιλίας για την κατάσταση της Ένωσης το 2018:

- να διασφαλίσουν ότι οι προτεινόμενες **στοχευμένες τροποποιήσεις του κανονισμού για τη χρηματοδότηση των κομμάτων** θα εφαρμοστούν εγκαίρως, πριν από τις εκλογές του 2019 για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Επιστολή προθέσεων 2018:

- να εφαρμόσουν άμεσα και αποφασιστικά τις δράσεις του **κοινού σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης**, όπως παρουσιάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 5 Δεκεμβρίου 2018.

5. Ενίσχυση της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο

Στο πλαίσιο των δράσεων που διατυπώθηκαν στην κοινή ανακοίνωση²² του Σεπτεμβρίου 2017 με τίτλο «Ανθεκτικότητα, αποτροπή και άμυνα: Οικοδόμηση ισχυρής ασφάλειας στον κυβερνοχώρο για την ΕΕ», οι συννομοθέτες διεξήγαγαν πέντε συνεδριάσεις τριμερούς διαλόγου από τις 13 Σεπτεμβρίου 2018 έως τις 10 Δεκεμβρίου 2018 σχετικά με την προτεινόμενη **πράξη για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο**²³ και κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία. Η πράξη, η οποία θα εκδοθεί πλέον επισήμως και θα τεθεί σε ισχύ το συντομότερο δυνατόν, ενισχύει την εντολή του Οργανισμού της ΕΕ για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών. Θα θεσπίσει επίσης πλαίσιο πιστοποίησης της ασφάλειας του κυβερνοχώρου στην ΕΕ για τα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τις διεργασίες τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών.

Η Επιτροπή επικροτεί την πρόοδο που σημειώθηκε όσον αφορά τη νομοθετική πρότασή της για τα **μέσα πληρωμής πλην των μετρητών**²⁴. Οι προτεινόμενοι κανόνες θα επικαιροποιήσουν το νομικό πλαίσιο της ΕΕ κατά της απάτης και της πλαστογραφίας των μέσων πληρωμής πλην των μετρητών, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες προκλήσεις και τεχνολογικές εξελίξεις, όπως τα εικονικά νομίσματα και οι πληρωμές μέσω κινητών τηλεφώνων, καταργώντας τους φραγμούς στην επιχειρησιακή συνεργασία και ενισχύοντας τα μέτρα πρόληψης και παροχής βοήθειας στα θύματα. Οι συζητήσεις στο πλαίσιο του τριμερούς διαλόγου ξεκίνησαν τον Σεπτέμβριο του 2018, με πλέον πρόσφατη εκείνη που διεξήχθη στις 28 Νοεμβρίου 2018 και οδήγησε σε προσωρινή συμφωνία. Η Επιτροπή καλεί τους συννομοθέτες να ολοκληρώσουν τις διαπραγματεύσεις για τον συγκεκριμένο φάκελο κατά την επόμενη συνεδρίαση τριμερούς διαλόγου στις 12 Δεκεμβρίου 2018.

Με βάση τις φιλόδοξες πρωτοβουλίες στον τομέα της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο οι οποίες ανακοινώθηκαν το 2017, η πρόταση κανονισμού της Επιτροπής, του Σεπτεμβρίου 2018, για τη σύσταση του **ευρωπαϊκού βιομηχανικού, τεχνολογικού και ερευνητικού κέντρου**

²² JOIN(2017) 450 final της 13.9.2017.

²³ COM(2017) 477 final της 13.9.2017.

²⁴ COM(2017) 489 final της 13.9.2017.

ικανοτήτων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, με ένα δίκτυο εθνικών κέντρων συντονισμού, αποσκοπεί στη στήριξη των τεχνολογικών και βιομηχανικών ικανοτήτων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο για μια Ευρώπη προστασίας. Αυτό συμβαδίζει με τον βασικό στόχο της αύξησης της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της ΕΕ για την κυβερνοασφάλεια και της μετατροπής της κυβερνοασφάλειας σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα άλλων ευρωπαϊκών βιομηχανιών. Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν άμεσα τις αντίστοιχες διαπραγματευτικές εντολές τους προκειμένου να ξεκινήσουν, το συντομότερο δυνατόν, συζητήσεις στο πλαίσιο του τριμερούς διαλόγου, λαμβάνοντας υπόψη τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις για το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη».

Δεδομένου του παγκόσμιου χαρακτήρα των απειλών στον κυβερνοχώρο, η διεθνής συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο είναι καθοριστικής σημασίας. Στις 23-24 Οκτωβρίου 2018, εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικής Ασφάλειας των ΗΠΑ συναντήθηκαν με εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ένα **εργαστήριο σχετικά με προσεγγίσεις όσον αφορά την πολιτική της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο** προκειμένου να διερευνηθούν δυνατότητες αυξημένης συνεργασίας. Οι συμμετέχοντες εντόπισαν διάφορες ευκαιρίες για διευκόλυνση της διμερούς συμμετοχής και ενθάρρυναν περαιτέρω τις ανταλλαγές σε επίπεδο εργασιών όσον αφορά την αντίστοιχη πιστοποίηση των πληροφοριών, τη διαχείριση κινδύνου της αλυσίδας εφοδιασμού, το εργατικό δυναμικό και τη διαχείριση δεξιοτήτων, καθώς και τις προτεραιότητες έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.

Τους τελευταίους μήνες η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, σε συνεργασία με την Επιτροπή, διοργάνωσε έναν ακόμα **γύρο διαλόγων** για τον κυβερνοχώρο με τις Ηνωμένες Πολιτείες (10 Σεπτεμβρίου 2018), την Κίνα (16 Νοεμβρίου 2018) και σχεδιάζει έναν με την Ινδία στις 12 Δεκεμβρίου 2018. Οι διάλογοι αφορούσαν την εφαρμογή κανόνων στον κυβερνοχώρο, μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης όσον αφορά την κυβερνοασφάλεια και την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου στον κυβερνοχώρο. Επίσης, τους τελευταίους μήνες σημειώθηκε σημαντική πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή του πλαισίου για κοινή διπλωματική αντίδραση της ΕΕ έναντι κακόβουλων δραστηριοτήτων στον κυβερνοχώρο (η «**εργαλειοθήκη για τη διπλωματία στον κυβερνοχώρο**»)²⁵, όπως το αποκάλεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2018, καθώς και στα οικεία συμπεράσματα του Οκτωβρίου του 2018 σχετικά με τη θέσπιση ενωσιακών περιοριστικών μέτρων για τις κυβερνοεπιθέσεις.

Προκειμένου να ενισχυθεί η κυβερνοασφάλεια, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο:

Πρωτοβουλίες της ομιλίας για την κατάσταση της Ένωσης το 2018:

- να εγκρίνουν το συντομότερο δυνατόν τη διαπραγματευτική τους εντολή για τη νομοθετική πρόταση σχετικά με το **ευρωπαϊκό βιομηχανικό, τεχνολογικό και ερευνητικό κέντρο ικανοτήτων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας** και το **δίκτυο εθνικών κέντρων συντονισμού** προκειμένου να σημειωθεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερη πρόοδος κατά τη διάρκεια της τρέχουσας θητείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Άλλες:

²⁵ Έγγραφο 9916/17 του Συμβουλίου.

- να οριστικοποιήσουν, τον Δεκέμβριο του 2018, τη συμφωνία επί της νομοθετικής πρότασης για τα **μέσα πληρωμής πλην των μετρητών**.

6. Κλείσιμο του χώρου στον οποίο δρουν οι τρομοκράτες

Η αποτελεσματική διερεύνηση, δίωξη και καταδίκη των εγκλημάτων βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία. Η διαθεσιμότητα των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων έχει ιδιαίτερη σημασία για τη δίωξη διασυνοριακών εγκλημάτων όπως η τρομοκρατία ή το έγκλημα στον κυβερνοχώρο. Η Επιτροπή επικροτεί την έγκριση από το Συμβούλιο «Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις», στις 7 Δεκεμβρίου 2018, μιας γενικής προσέγγισης όσον αφορά την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής, του Απριλίου 2018, για τη βελτίωση της διασυνοριακής πρόσβασης σε **ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία** στο πλαίσιο ποινικών ερευνών²⁶. Δεδομένης της σημασίας που έχουν τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία για τις ποινικές έρευνες σε όλα σχεδόν τα είδη εγκλημάτων και λαμβανομένης υπόψη της κοινής δήλωσης, η Επιτροπή προτρέπει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να επισπεύσει τις εργασίες του επί της συγκεκριμένης πρότασης προκειμένου να εγκριθεί εντός της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου.

Όσον αφορά τις **διεθνείς εξελίξεις στον τομέα των ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων**, η Επιτροπή παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις όσον αφορά τις συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις για το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο, που υπογράφηκε στη Βουδαπέστη, σχετικά με την πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία. Επιπλέον, μια συμφωνία με τις Ηνωμένες Πολιτείες θα παρέχει νομική σαφήνεια για τις αρχές επιβολής του νόμου και των δύο πλευρών και θα συμβάλει στην αποφυγή αντικρουόμενων νομικών υποχρεώσεων για τους παρόχους υπηρεσιών. Στο Συμβούλιο Υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων ΕΕ-ΗΠΑ που πραγματοποιήθηκε στην Ουάσιγκτον στις 8-9 Νοεμβρίου 2018, οι εκπρόσωποι της ΕΕ και των ΗΠΑ τόνισαν τη σημασία της άμεσης διασυνοριακής πρόσβασης των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία. Η Επιτροπή προτίθεται να προτείνει, από κοινού και το συντομότερο δυνατόν, την έκδοση δύο συστάσεων για τη διαπραγμάτευση οδηγιών σχετικά με τις δύο αυτές διεθνείς πτυχές, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο που σημειώθηκε στις συζητήσεις σχετικά με τις προτάσεις για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία και την ανάγκη για επαρκή σαφήνεια όσον αφορά τις παραμέτρους και τις διασφαλίσεις των μελλοντικών εσωτερικών ρυθμίσεων της ΕΕ.

Δεδομένης της σημασίας που έχει η δυνατότητα πρόσβασης των αρχών επιβολής του νόμου σε χρηματοοικονομικές πληροφορίες, η Επιτροπή εξέδωσε τον Απρίλιο του 2018 νομοθετική πρόταση για τη **διευκόλυνση της χρήσης χρηματοοικονομικών και άλλων πληροφοριών** για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση ή τη δίωξη σοβαρών ποινικών αδικημάτων²⁷. Η πρόταση επιδιώκει να παράσχει στις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου και στις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες τραπεζικών λογαριασμών που τηρούνται σε εθνικά κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών και να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών

²⁶ COM(2018) 225 final της 17.4.2018. Οι διαπραγματεύσεις για τη συνοδευτική οδηγία σχετικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για τον διορισμό νόμιμων εκπροσώπων θα συνεχιστούν με σκοπό τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών [COM(2018) 226 final, της 17.4.2018].

²⁷ COM(2018) 213 final της 17.4.2018.

και των αρχών επιβολής του νόμου. Στις 21 Νοεμβρίου 2018 το Συμβούλιο ενέκρινε μια γενική προσέγγιση επί του φακέλου. Μετά την έκδοση της έκθεσης από την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, στις 3 Δεκεμβρίου 2018, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναμένεται να συμφωνήσει επί της διαπραγματευτικής εντολής του κατά την ολομέλεια του Δεκεμβρίου του 2018. Η Επιτροπή επικροτεί την πρόοδο που σημειώθηκε και προτρέπει τους συννομοθέτες να προχωρήσουν, χωρίς καθυστέρηση, τις διοργανικές διαπραγματεύσεις, ώστε να επιτευχθεί συμφωνία πριν από τις ευρωπαϊκές εκλογές.

Τον Απρίλιο του 2018 η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση σχετικά με **περιορισμούς στην κυκλοφορία στην αγορά και στη χρήση πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών**²⁸ προκειμένου να περιορίσει την πρόσβαση σε επικίνδυνες πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών υλών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν καταχρηστικά για την παρασκευή αυτοσχέδιων εκρηκτικών. Η πρόταση αυτή επιδιώκει να καλύψει τα κενά ασφαλείας με ορισμένα μέτρα όπως η απαγόρευση πρόσθετων χημικών ουσιών, οι υποχρεωτικοί έλεγχοι των ποινικών μητρώων όσων υποβάλλουν αίτηση άδειας για την αγορά ουσιών με περιορισμό χρήσης και η διευκρίνιση ότι οι κανόνες που ισχύουν για τους οικονομικούς φορείς ισχύουν επίσης για τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο διαδίκτυο. Η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αναμένεται να εγκρίνει την έκθεσή της στις 10 Δεκεμβρίου 2018. Δεδομένης της προόδου που επιτεύχθηκε στον συγκεκριμένο φάκελο, η Επιτροπή καλεί αφενός το Συμβούλιο να εγκρίνει την διαπραγματευτική εντολή του τον Δεκέμβριο του 2018, και αφετέρου τους δύο συννομοθέτες να καταλήξουν σε συμφωνία κατά την τρέχουσα θητεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Μια άλλη νομοθετική πρόταση που υποβλήθηκε από την Επιτροπή τον Απρίλιο του 2018 αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής²⁹. Η πρόταση θεσπίζει ελάχιστα **χαρακτηριστικά ασφάλειας για τα δελτία ταυτότητας**, τα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνουν βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία (εικόνα του προσώπου και δύο δακτυλικά αποτυπώματα) σε ένα ανεπαφικό μικροκύκλωμα. Η πρόταση έχει καταχωριστεί ως εκκρεμής πρόταση προτεραιότητας στο πλαίσιο του προγράμματος εργασίας της Επιτροπής για το 2019. Στις 14 Νοεμβρίου 2018 το Συμβούλιο ενέκρινε εντολή για έναρξη διαπραγματεύσεων με το Κοινοβούλιο επί της πρότασης. Στις 3 Δεκεμβρίου 2018 το Κοινοβούλιο συμφώνησε να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με βάση την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων. Οι συζητήσεις στο πλαίσιο του τριμερούς διαλόγου θα ξεκινήσουν άμεσα, και η Επιτροπή δεσμεύεται να στηρίζει τους συννομοθέτες για την έκδοση πρότασης πριν από τις επικείμενες πλέον εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

²⁸ COM(2018) 209 final της 17.4.2018.

²⁹ COM(2018) 212 final της 17.4.2018.

Για τον περιορισμό του χώρου στον οποίο δρουν οι τρομοκράτες, η Επιτροπή καλεί:

Προτεραιότητες της κοινής δήλωσης:

- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εγκρίνει επείγοντως τη διαπραγματευτική εντολή του σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις για τα **ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία** και να ξεκινήσει άμεσα συζητήσεις με το Συμβούλιο στο πλαίσιο του τριμερούς διαλόγου·
- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να καταλήξουν σε συμφωνία επί της νομοθετικής πρότασης ώστε να **διευκολυνθεί η χρήση χρηματοοικονομικών στοιχείων** πριν από τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άλλες:

- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν τη διαπραγματευτική εντολή τους έως τα τέλη του 2018 σχετικά με τη νομοθετική πρόταση για την ενίσχυση των **περιορισμών σχετικά με την κυκλοφορία στην αγορά και τη χρήση πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών**·
- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να καταλήξουν σε συμφωνία επί της νομοθετικής πρότασης για την ενίσχυση των **χαρακτηριστικών ασφάλειας των εθνικών δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής**, ώστε να εγκριθεί πριν από τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

III. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΦΑΚΕΛΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

1. Εφαρμογή των νομοθετικών μέτρων στην Ένωση Ασφάλειας

Για να διασφαλιστούν τα οφέλη από μια αποτελεσματική και πραγματική Ένωση Ασφάλειας, ύψιστη προτεραιότητα αποτελεί η πλήρης και ορθή εφαρμογή των συμφωνηθέντων μέτρων. Η Επιτροπή στηρίζει ενεργά τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων μέσω χρηματοδότησης και διευκολύνοντας την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Όπου απαιτείται, η Επιτροπή αξιοποιεί επίσης πλήρως τις εξουσίες που της παρέχουν οι Συνθήκες για την επιβολή του ενωσιακού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της κίνησης διαδικασίας επί παραβάσει, κατά περίπτωση.

Δεδομένου ότι η προθεσμία για την εφαρμογή της **οδηγίας της ΕΕ σχετικά με τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών**³⁰ έληξε στις 25 Μαΐου 2018, η Επιτροπή κίνησε στις 19 Ιουλίου 2018 διαδικασίες επί παραβάσει σε βάρος 14 κρατών μελών, επειδή δεν κοινοποίησαν την έκδοση εθνικής νομοθεσίας η οποία μεταφέρει πλήρως την οδηγία³¹ – εργαλείο καίριας σημασίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και άλλων σοβαρών εγκλημάτων– στο εθνικό τους δίκαιο. Έκτοτε, πέντε κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει την πλήρη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο³². Παράλληλα, η Επιτροπή εξακολουθεί να στηρίζει τα κράτη μέλη στις προσπάθειες που καταβάλλουν για να ολοκληρώσουν την ανάπτυξη των

³⁰ Οδηγία (ΕΕ) 2016/681 (27.4.2016).

³¹ Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία και Φινλανδία. Η Επιτροπή λαμβάνει απαντήσεις από τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων κοινοποιώντας της σχετικής νομοθεσίας, οι οποίες επί του παρόντος αναλύονται (βλ. επίσης υποσημείωση 47).

³² Βουλγαρία, Γαλλία, Λουξεμβούργο, Αυστρία και Ελλάδα (κατάσταση στις 6 Δεκεμβρίου 2018).

συστημάτων τους για τις καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών, μεταξύ άλλων διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών.

Η προθεσμία για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της **οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας**³³ έληξε στις 8 Σεπτεμβρίου 2018. Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει, στις 21 Νοεμβρίου 2018, σε βάρος 16 κρατών μελών, επειδή δεν κοινοποίησαν την έκδοση εθνικής νομοθεσίας για την πλήρη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο³⁴.

Η προθεσμία για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της **οδηγίας σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων**³⁵ έληξε στις 14 Σεπτεμβρίου 2018. Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει, στις 22 Νοεμβρίου 2018, σε βάρος 25 κρατών μελών, επειδή δεν κοινοποίησαν την έκδοση εθνικής νομοθεσίας για την πλήρη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο³⁶. Μετά την κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει, ένα ακόμα κράτος μέλος κοινοποίησε την πλήρη μεταφορά των μέτρων στο εθνικό του δίκαιο³⁷.

Η προθεσμία για τη μεταφορά της **οδηγίας σχετικά με την επιβολή του δικαίου προστασίας των δεδομένων**³⁸ στο εθνικό δίκαιο έληξε στις 6 Μαΐου 2018. Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει στις 19 Ιουλίου 2018 σε βάρος 19 κρατών μελών, επειδή δεν κοινοποίησαν την έκδοση εθνικής νομοθεσίας για την πλήρη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο³⁹.

Σύμφωνα με όσα κοινοποίησαν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, η **οδηγία σχετικά με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών**⁴⁰ έχει μεταφερθεί πλήρως στο εθνικό δίκαιο 21 κρατών μελών και μερικώς στο εθνικό δίκαιο τριών ακόμα κρατών μελών⁴¹. Η Επιτροπή διενήργησε εκ πρώτης όψεως ελέγχους σε 18 από τα 21 κράτη μέλη, οι οποίοι επιβεβαίωσαν ότι η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο φαίνεται να είναι πλήρης. Στις 19 Ιουλίου 2018 η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει λόγω έλλειψης πλήρους κοινοποίησης σε βάρος των 17 αυτών κρατών μελών τα οποία δεν είχαν κοινοποιήσει τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο εντός της προθεσμίας, η οποία έληξε στις 9 Μαΐου 2018⁴².

³³ Οδηγία (ΕΕ) 2017/541 (15.3.2017).

³⁴ Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Κροατία, Κύπρος, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Αυστρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία και Σλοβενία.

³⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2017/853 (17.5.2017).

³⁶ Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο.

³⁷ Γαλλία (κατάσταση στις 6 Δεκεμβρίου 2018).

³⁸ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 (27.4.2016).

³⁹ Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία και Φινλανδία. Η Επιτροπή λαμβάνει απαντήσεις από τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων κοινοποιήσεις της σχετικής νομοθεσίας, οι οποίες επί του παρόντος αναλύονται (βλ. επίσης υποσημείωση 51).

⁴⁰ Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 (27.4.2016).

⁴¹ Η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Δανία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Κροατία, η Ιταλία, η Κύπρος, η Μάλτα, οι Κάτω Χώρες, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία, η Σλοβακία, η Φινλανδία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο κοινοποίησαν την πλήρη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο. Η Λιθουανία, η Ουγγαρία και η Λετονία κοινοποίησαν μερική μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο (κατάσταση στις 6 Δεκεμβρίου 2018).

⁴² Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πολωνία, Πορτογαλία και Ρουμανία. Η Επιτροπή

Έως τις 9 Νοεμβρίου 2018 τα κράτη μέλη όφειλαν να υποβάλουν στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με τους επονομαζόμενους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών που εντοπίστηκαν στην επικράτειά τους, στο πλαίσιο της μεταφοράς της οδηγίας σχετικά με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών στο εθνικό τους δίκαιο. Πρόκειται για δημόσιες και ιδιωτικές οντότητες οι οποίες, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας, θα πρέπει να καθιστούν ασφαλή τα συστήματα δικτύου και πληροφοριών τους και να κοινοποιούν σοβαρά συμβάντα. Μέχρι στιγμής, 19 κράτη μέλη υπέβαλαν παρατηρήσεις στην Επιτροπή, και 16 υπέβαλαν τις σχετικές πληροφορίες στην Επιτροπή⁴³. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει πλέον τα στοιχεία που έλαβε, με σκοπό την κατάρτιση έκθεσης σχετικά με τον συνεπή χαρακτήρα της προσέγγισης που υιοθέτησαν τα κράτη μέλη κατά τη διαδικασία προσδιορισμού.

Η Επιτροπή αξιολογεί επίσης τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της **4ης οδηγίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**⁴⁴ και εργάζεται για να διασφαλίσει ότι οι κανόνες εφαρμόζονται στην πράξη. Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει σε βάρος 21 κρατών μελών, επειδή δεν κοινοποίησαν την έκδοση εθνικής νομοθεσίας για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο⁴⁵. Θα συνεχίσει να ασκεί τις εξουσίες της όταν κρίνεται σκόπιμο για να εξασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας. Συμπληρωματικά προς την εν λόγω οδηγία, στις 3 Δεκεμβρίου 2018 τέθηκαν σε ισχύ στην ΕΕ νέα μέτρα ποινικού δικαίου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η νέα οδηγία⁴⁶ θα εναρμονίσει τα αδικήματα και τις κυρώσεις για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και θα προβλέπει εξίσου αυστηρές κυρώσεις σε ολόκληρη την ΕΕ, με ελάχιστη ποινή φυλάκισης τα 4 έτη. Τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους 24 μήνες για να μεταφέρουν την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο και να το γνωστοποιήσουν στην Επιτροπή.

Η Επιτροπή καλεί όλα τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν και να εφαρμόσουν πλήρως όλα τα μέτρα και τα μέσα της ΕΕ που συμφωνήθηκαν στην Ένωση Ασφάλειας.

Δεδομένου ότι οι προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο έχουν λήξει, η Επιτροπή κίνησε τις διαδικασίες επί παραβάσει και καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν επείγοντως τα αναγκαία μέτρα για την πλήρη μεταφορά των ακόλουθων οδηγιών στο εθνικό δίκαιο και να το γνωστοποιήσουν στην Επιτροπή:

- την οδηγία της ΕΕ σχετικά με τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών, για την οποία 6 κράτη μέλη πρέπει ακόμη να κοινοποιήσουν τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο, και 3 κράτη μέλη πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς⁴⁷.

λαμβάνει απαντήσεις από τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων κοινοποιήσεις της σχετικής νομοθεσίας, οι οποίες επί του παρόντος αναλύονται (βλ. επίσης υποσημείωση 48).

⁴³ Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Δανία, Εσθονία, Ισπανία, Φινλανδία, Γαλλία, Κροατία, Ουγγαρία, Λιθουανία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο (κατάσταση στις 6 Δεκεμβρίου 2018).

⁴⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 (20.5.2015).

⁴⁵ Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία και Φινλανδία.

⁴⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1673 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω του ποινικού δικαίου.

⁴⁷ Η Ισπανία, η Κύπρος, οι Κάτω Χώρες, η Πορτογαλία, η Ρουμανία και η Φινλανδία δεν έχουν ακόμη κοινοποιήσει τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο. Η Τσεχική Δημοκρατία, η Εσθονία και η Σλοβενία

- την **οδηγία για την ασφάλεια των συστημάτων δικτύων και πληροφοριών**, για την οποία 4 κράτη μέλη πρέπει ακόμη να κοινοποιήσουν τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο και 3 κράτη μέλη πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς⁴⁸.
- την **οδηγία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας**, για την οποία 7 κράτη μέλη δεν έχουν ακόμη κοινοποιήσει τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και 9 κράτη μέλη πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς⁴⁹.
- την **οδηγία σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων**, για την οποία 19 κράτη μέλη πρέπει ακόμη να κοινοποιήσουν τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και 5 κράτη μέλη πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς⁵⁰.
- την **οδηγία σχετικά με την επιβολή του δικαίου προστασίας των δεδομένων**, για την οποία 11 κράτη μέλη πρέπει ακόμη να κοινοποιήσουν τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο, και 2 κράτη μέλη πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς⁵¹. και
- την **4η οδηγία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**, για την οποία 3 κράτη μέλη πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς στο εθνικό τους δίκαιο⁵².

2. Ετοιμότητα και προστασία

Ένα έτος μετά την έκδοση του σχεδίου δράσης της Επιτροπής του 2017 για την **προστασία των δημόσιων χώρων**⁵³, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή του σε όλους τους τομείς, με ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή καθοδήγησης και ενωσιακής χρηματοδότησης για τη στήριξη των κρατών μελών.

Πραγματοποιήθηκαν έξι συναντήσεις με δημόσιες αρχές και ιδιωτικούς φορείς με στόχο την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και πληροφοριών σχετικά με τρόπους με τους οποίους οι φορείς

⁴⁸ έχουν κοινοποιήσει τη μερική μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς (κατάσταση στις 6 Δεκεμβρίου 2018).

Το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο, η Αυστρία και η Ρουμανία δεν έχουν ακόμη κοινοποιήσει τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο. Η Λιθουανία, η Ουγγαρία και η Λετονία έχουν κοινοποιήσει τη μερική μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς (κατάσταση στις 6 Δεκεμβρίου 2018).

⁴⁹ Η Βουλγαρία, η Ελλάδα, η Κύπρος, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, η Πολωνία και η Ρουμανία δεν έχουν ακόμη κοινοποιήσει τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο. Το Βέλγιο, η Τσεχική Δημοκρατία, η Εσθονία, η Ισπανία, η Κροατία, η Λιθουανία, η Αυστρία, η Πορτογαλία και η Σλοβενία έχουν κοινοποιήσει τη μερική μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς (κατάσταση στις 6 Δεκεμβρίου 2018).

⁵⁰ Το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Γερμανία, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Κύπρος, η Λετονία, το Λουξεμβούργο, η Ουγγαρία, οι Κάτω Χώρες, η Αυστρία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβενία, η Σλοβακία, η Φινλανδία και η Σουηδία δεν έχουν ακόμη κοινοποιήσει τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο. Η Τσεχική Δημοκρατία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν κοινοποιήσει τη μερική μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο και πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς (κατάσταση στις 6 Δεκεμβρίου 2018).

⁵¹ Η Βουλγαρία, η Εσθονία, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Κύπρος, η Λετονία, οι Κάτω Χώρες, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβενία και η Φινλανδία δεν έχουν ακόμη κοινοποιήσει τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο. Η Τσεχική Δημοκρατία και η Πορτογαλία έχουν κοινοποιήσει τη μερική μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο και πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς (κατάσταση στις 6 Δεκεμβρίου 2018).

⁵² Το Λουξεμβούργο, η Αυστρία και η Ρουμανία έχουν κοινοποιήσει τη μερική μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο και πρέπει να ολοκληρώσουν την κοινοποίηση της μεταφοράς. Τα υπόλοιπα 18 κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει την πλήρη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο, και η αξιολόγηση της Επιτροπής είναι σε εξέλιξη (κατάσταση στις 6 Δεκεμβρίου 2018).

⁵³ COM(2017) 612 final της 18.10.2017.

και οι δημόσιες αρχές μπορούν να ενισχύσουν την ασφάλεια διαφόρων τύπων δημόσιων χώρων, όπως ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα, χώροι μεταφοράς, αθλητικά στάδια και χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων. Παρόλο που οι δημόσιες αρχές και οι φορείς αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της ασφάλειας των χώρων, από τις συναντήσεις προέκυψε ότι εξακολουθούν να υφίστανται προκλήσεις και κενά. Μολονότι ορισμένοι τομείς διαθέτουν μια ορθά ανεπτυγμένη νοοτροπία ασφάλειας, κάποιιοι άλλοι τώρα αρχίζουν να εφαρμόζουν συστηματικές προσεγγίσεις για την προστασία των χώρων τους. Το φόρουμ των φορέων εκμετάλλευσης, μια ομάδα υπό την καθοδήγηση της Επιτροπής για την ενθάρρυνση συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στον τομέα της ασφάλειας, πραγματοποίησε συνεδρίαση στις 26 Νοεμβρίου 2018, στην οποία συμμετείχαν όλοι οι τομείς. Οι συμμετέχοντες επικρότησαν την καθοδήγηση που παρείχαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής όσον αφορά τον καθορισμό ορθών πρακτικών για τα μέτρα που θα πρέπει να εφαρμόσουν οι φορείς και οι δημόσιες αρχές προκειμένου να ενισχυθεί η ασφάλεια των δημόσιων χώρων.

Μετά το τεχνικό εργαστήριο της Επιτροπής με πολεοδόμους και τοπικούς υπαλλήλους ασφαλείας από τις ευρωπαϊκές πόλεις, το οποίο πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2018, το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής κατάρτισε δύο εκθέσεις στις οποίες καταγράφεται το υφιστάμενο υλικό καθοδήγησης για την προστασία των δημόσιων χώρων και τα συστήματα φραγμών. Έχει ήδη εκπονηθεί μια πρώτη ευρωπαϊκή κατευθυντήρια γραμμή σχετικά με την επιλογή κατάλληλων λύσεων φραγμών, η οποία δίνει στους πολεοδόμους τη δυνατότητα να βελτιώσουν την ασφάλεια των πόλεων χωρίς να δημιουργήσουν αστικά κέντρα που μοιάζουν με φρούρια.

Το συγκεκριμένο έργο λαμβάνει επίσης **ενωσιακή χρηματοδοτική στήριξη**. Στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας-Αστυνομική συνεργασία το 2017, επιλέχθηκαν οκτώ έργα με επίκεντρο την προστασία των δημόσιων χώρων, τα οποία καλύπτουν θέματα όπως προσεγγίσεις ως προς την αστική ασφάλεια, βελτίωση της ασφάλειας εκ κατασκευής, προστασία από επιθέσεις εμβολισμού με οχήματα, βελτίωση του επιπέδου προστασίας της ασφάλειας σιδηροδρόμων και ανάπτυξη εννοιών κατάρτισης μέχρι και εκστρατείες ευαισθητοποίησης. Περαιτέρω δράσεις θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του 2018 από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας-Αστυνομική συνεργασία⁵⁴. Είναι επίσης ανοικτή μια πρόσκληση υποβολής προτάσεων ως μέρος της πρωτοβουλίας αστικών καινοτόμων δράσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης⁵⁵, η οποία έχει ως στόχο να παράσχει στις πόλεις καινοτόμες λύσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων αστικής ασφάλειας. Επιπλέον, στο πρόγραμμα εργασιών 2018-2020 «Ασφαλείς Κοινωνίες» του «Ορίζων 2020» συμπεριλήφθηκε μια ειδική πρόσκληση για έρευνα με στόχο την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων για την προστασία των δημόσιων χώρων.

Κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο πλαίσιο των συνόδων του Μαρτίου 2018 και του Οκτωβρίου 2018, η Επιτροπή ενέτεινε τις **ενέργειές της για την αντιμετώπιση χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών απειλών**, καθώς και τη συνεργασία της με τα κράτη μέλη, ιδίως όσον αφορά τις χημικές απειλές. Εμπειρογνώμονες της Επιτροπής και των κρατών μελών έχουν αναπτύξει έναν κοινό κατάλογο χημικών ουσιών που προκαλούν ανησυχία, και θα συνεργαστούν με παρασκευαστές για τη βελτίωση των ικανοτήτων ανίχνευσης. Η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης διάλογο με τον ιδιωτικό τομέα για τη

⁵⁴ https://ec.europa.eu/home-affairs/financing/fundings/security-and-safeguarding-liberties/internal-security-fund-police/union-actions_en, η πρόσκληση θα παραμείνει ανοικτή έως τις 16 Ιανουαρίου 2019.

⁵⁵ <https://www.uia-initiative.eu/en/urban-security>, η πρόσκληση θα παραμείνει ανοικτή έως τις 31 Ιανουαρίου 2019.

διερεύνηση δυνατοτήτων μείωσης της προσβασιμότητας τρομοκρατών σε χημικές ουσίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πρόδρομες ουσίες χημικών επιθέσεων. Η Επιτροπή διεξάγει επίσης εκστρατεία κατάρτισης στο εξειδικευμένο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό κέντρο πυρηνικής ασφάλειας που διαθέτει προκειμένου να εκπαιδεύσει τις εθνικές αρχές επιβολής του νόμου στην ανίχνευση ραδιολογικών και πυρηνικών υλικών. Περισσότεροι από 100 αστυνομικοί θα εκπαιδευτούν στη χρήση προηγμένου εξοπλισμού και σε πραγματικό πυρηνικό υλικό προκειμένου να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι για πιθανή επίθεση με συσκευή διασποράς ραδιενεργού υλικού.

Σε συνέχεια των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουνίου 2018, το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων ενέκρινε, στις 15 Οκτωβρίου 2018, ένα **νέο καθεστώς περιοριστικών μέτρων** κατά της διάδοσης και της χρήσης χημικών όπλων. Το εν λόγω καθεστώς θα δώσει τη δυνατότητα στην ΕΕ να επιβάλλει κυρώσεις, με τη μορφή ταξιδιωτικών απαγορεύσεων προς την ΕΕ και δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων για πρόσωπα και οντότητες που εμπλέκονται στη χρήση χημικών όπλων οπουδήποτε, ανεξάρτητα από την εθνικότητα ή τον τόπο στον οποίο βρίσκονται⁵⁶.

Από τις 5 Νοεμβρίου έως τις 23 Νοεμβρίου 2018, η ΕΕ και το NATO διεξήγαγαν την **υβριδική άσκηση ΕΕ-NATO** με τη μορφή παράλληλης και συντονισμένης άσκησης. Στόχος ήταν η βελτίωση και ενίσχυση, σε ασφαλές από αστοχία περιβάλλον, της ικανότητας της ΕΕ να ανταποκρίνεται σε πολύπλοκες κρίσεις υβριδικού χαρακτήρα με εσωτερική και εξωτερική διάσταση, καθώς και η βελτίωση της συνεργασίας με το NATO. Η άσκηση απευθυνόταν σε αρμόδια θεσμικά όργανα και φορείς της ΕΕ, με τη συμμετοχή 25 κρατών μελών και της Νορβηγίας και οκτώ οργανισμών της ΕΕ. Η Ελβετία συμμετείχε ως παρατηρητής.

Όσον αφορά την **ετοιμότητα και την προστασία**, η Επιτροπή:

- καλεί τα κράτη μέλη να εργαστούν με σκοπό την πλήρη εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τη βελτίωση της ετοιμότητας έναντι χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών κινδύνων μέχρι το τέλος του 2019·
- καλεί τα κράτη μέλη και τον ιδιωτικό τομέα να εντείνουν τη συνεργασία για τη βελτίωση της προστασίας των δημόσιων χώρων και να εργαστούν για την πλήρη εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την προστασία των δημόσιων χώρων.

3. Έρευνα στον τομέα της ασφάλειας

Η έρευνα στον τομέα της ασφάλειας της ΕΕ αποτελεί έναν από τους θεμέλιους λίθους της Ένωσης, ο οποίος επιτρέπει την καινοτομία σε τεχνολογίες και γνώσεις ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη ικανοτήτων προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι σύγχρονες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας, καθώς και την πρόληψη των απειλών του αύριο και τη συμβολή σε μια περισσότερο ανταγωνιστική ευρωπαϊκή βιομηχανία ασφάλειας. Το γεγονός αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία, δεδομένης της ανάγκης να ληφθούν υπόψη στρατηγικά ζητήματα ασφάλειας όπως η αλυσίδα εφοδιασμού ψηφιακών υποδομών και η προέλευση τεχνολογικών συστατικών στοιχείων.

⁵⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1542 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της διάδοσης και της χρήσης χημικών όπλων.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1542>

Σε σύγκριση με άλλους τομείς, η ενωσιακή χρηματοδότηση είναι ζωτικής σημασίας για την έρευνα στον τομέα της ασφάλειας, η οποία αντιπροσωπεύει περίπου το 50 % της συνολικής δημόσιας χρηματοδότησης για έρευνα στον τομέα της ασφάλειας σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο⁵⁷. Από την έναρξη της έρευνας στον τομέα της ασφάλειας σε ενωσιακό επίπεδο το 2007, η ΕΕ έχει συνεισφέρει ποσό μεγαλύτερο των 2 δισ. EUR στη χρηματοδότηση άνω των 400 έργων, μεταξύ άλλων σε τομείς που αποτελούν αντικείμενο εξελίξεων της πολιτικής της ΕΕ, όπως συσκευές σάρωσης αερολιμένων, προηγμένη εγκληματολογική έρευνα, εργαλεία κατά της διαδικτυακής ριζοσπαστικοποίησης, μέθοδοι συλλογής ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις, και τεχνολογίες για τον τομέα της άμεσης επέμβασης. Μελλοντικές τεχνολογικές τάσεις όπως η τεχνητή νοημοσύνη, τα γνωστικά συστήματα και η ανάλυση δεδομένων εκπροσωπούνται επίσης σε τρέχοντα έργα.

Πρόσφατα έργα έχουν καταδείξει την άμεση σύνδεση μεταξύ της έρευνας και της εφαρμογής και ανάπτυξης πολιτικής στους ακόλουθους τομείς: στην ασφάλεια των συνόρων και τη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού⁵⁸, στους χημικούς, βιολογικούς, ραδιολογικούς και πυρηνικούς κινδύνους⁵⁹, στην αξιοποίηση των ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων⁶⁰ και στον τομέα της θαλάσσιας επιτήρησης⁶¹.

Δεδομένου του ιδιαίτερου χαρακτήρα του τομέα ασφάλειας (στον οποίο η αγορά εκπροσωπείται κυρίως από τις δημόσιες αρχές), η κατάλληλη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας μπορεί να διασφαλιστεί μόνο εάν η έρευνα αναγνωρίζεται ως ένα από τα συστατικά στοιχεία μιας ευρύτερης διαδικασίας ανάπτυξης ικανοτήτων η οποία προσελκύει φορείς χάραξης πολιτικής, επαγγελματίες, τον βιομηχανικό και τον ακαδημαϊκό

⁵⁷ Μόνο οκτώ κράτη έχουν δηλώσει ότι εφαρμόζουν διαρθρωμένο πρόγραμμα έρευνας στον τομέα της εθνικής ασφάλειας.

⁵⁸ Το έργο CORE υπήρξε πρωτοπόρο στη χρήση τεχνολογίας αλυσίδας συστοιχιών στη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού. Αρκετές μεγάλες εταιρείες εφοδιαστικής, π.χ. οι MAERSK-IBM, Seacon Logistics, και Royal Flora Holland, προωθούν τις εξελίξεις στο έργο CORE, δημιουργώντας τα δικά τους συστήματα εφοδιαστικής μέσω διαδικτύου, αναγνωριστικός κωδικός έργου 603993, FP7-SEC-2013-1, έναρξη 1.5.2014, λεπτομέρειες διατίθενται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://cordis.europa.eu/project/rcn/188515_en.html

⁵⁹ Το έργο TOXITRIAGE παρείχε ένα εύχρηστο σύστημα εντοπισμού χημικών και βιολογικών απειλών και έναν αποτελεσματικό μηχανισμό συντονισμού για τη διαλογή των θυμάτων με διαφορετικά είδη άμεσης επέμβασης, αναγνωριστικός κωδικός έργου 653409, H2020-DRS-2014, έναρξη 1.9.2015, λεπτομέρειες διατίθενται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://cordis.europa.eu/project/rcn/194860_en.html

⁶⁰ Το πρόγραμμα EVIDENCE καθόρισε έναν χάρτη πορείας που περιγράφει στρατηγικές, στόχους και δράσεις που απαιτούνται για τη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού πλαισίου για την ορθή και εναρμονισμένη αξιοποίηση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων. Τα αποτελέσματα αυτά χρησιμοποιήθηκαν ως βάση για την αρχική εκτίμηση των επιπτώσεων όσον αφορά την νομοθετική πρόταση της Επιτροπής στον συγκεκριμένο τομέα, αναγνωριστικός κωδικός έργου 608185, FP7-SEC-2013-1, έναρξη 1.3.2014, λεπτομέρειες διατίθενται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://cordis.europa.eu/project/rcn/185514_en.html

⁶¹ Το έργο CLOSEYE αποτέλεσε το πρώτο παράδειγμα για το πώς η χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ έρευνα μπορεί να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ του εντοπισμού έλλειψης ικανοτήτων και της ανάπτυξης τεχνολογικών λύσεων για την αποκατάστασή της. Το εν λόγω έργο, το οποίο βασίστηκε σε προηγούμενη έρευνα που χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ σχετικά με την επιτήρηση των θαλάσσιων συνόρων, οδήγησε σε λύσεις για τη βελτίωση της ανίχνευσης, της εξακρίβωσης και του εντοπισμού μικρών σκαφών στη θάλασσα. Ως αποτέλεσμα, οι αρχές δύο κρατών μελών, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, ξεκίνησαν μια πρωτοβουλία προμηθειών με βάση την έκβαση του CLOSEYE. Η Ισπανία χρησιμοποίησε το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας-Σύννορα, αξιοποιώντας πλήρως τις συνέργειες μεταξύ των διαφορετικών αυτών ταμείων της ΕΕ. αναγνωριστικός κωδικός έργου 313184, FP7-SEC-2012-1, έναρξη 1.4.2013, λεπτομέρειες διατίθενται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://cordis.europa.eu/project/rcn/108227_en.html

χώρο. Η στενή συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων σε πρώιμο στάδιο έχει καθοριστική σημασία για τον εντοπισμό ελλείψεων ικανοτήτων και για τον καθορισμό προτεραιοτήτων όσον αφορά τις ικανότητες, οι οποίες μπορούν να ενεργοποιήσουν τις ερευνητικές απαιτήσεις, εφόσον απαιτείται. Η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς για την προώθηση μιας τέτοιας προσέγγισης.

Η εκδήλωση για την έρευνα σχετικά με την ασφάλεια του 2018, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 5-6 Δεκεμβρίου με σκοπό την αύξηση της ευαισθητοποίησης όσον αφορά τα αποτελέσματα, συγκέντρωσε περίπου 900 ενδιαφερόμενους φορείς από ολόκληρη την Ευρώπη και κατέδειξε τον αντίκτυπο της έρευνας στον τομέα της ασφάλειας που χρηματοδοτείται από την ΕΕ. Την ίδια εβδομάδα πραγματοποιήθηκε επίσης συνάντηση της «Κοινότητας χρηστών για ασφαλείς, προστατευμένες και ανθεκτικές κοινωνίες», με ειδικές συζητήσεις γύρω από μια σειρά θεμάτων που άπτονται της έρευνας στον τομέα της ασφάλειας, καθώς και η ετήσια συνεδρίαση του διεθνούς φόρουμ για την προώθηση της καινοτομίας στον τομέα της άμεσης επέμβασης (International Forum to Advance Innovation for First Responders).

Η Επιτροπή, στο πλαίσιο της πρότασής της για το μελλοντικό πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία («Ορίζων Ευρώπη», μέρος του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου που καλύπτει τη χρονική περίοδο 2021-2027), κατέστησε σαφές ότι η έρευνα στον τομέα της ασφάλειας θα πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί σημαντική προτεραιότητα. Στόχος του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» θα είναι η επίτευξη μεγαλύτερης συμπληρωματικότητας με άλλα ερευνητικά προγράμματα σε τομείς όπως η άμυνα, καθώς και η δημιουργία συνεργειών με συναφή προγράμματα χρηματοδότησης όπως το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, το ταμείο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, συμπεριλαμβανομένου του μέσου για τη διαχείριση των συνόρων και των θεωρήσεων, το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» και τα περιφερειακά ταμεία. Το πρόγραμμα αποσκοπεί επίσης στην περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου των οργανισμών της ΕΕ και των επαγγελματιών σε ολόκληρο τον κύκλο έρευνας.

Στις 7 Δεκεμβρίου 2018, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση και συντονισμένο σχέδιο δράσης⁶² με σκοπό τη συνεργασία για την τεχνητή νοημοσύνη, το οποίο καλύπτει την ανάγκη να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη της τεχνητής νοημοσύνης στον τομέα της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των διωκτικών αρχών και του επιχειρηματικού τομέα. Με το συντονισμένο σχέδιο δράσης η Επιτροπή έχει ως στόχο να μεταμορφώσει τις αρχές σε απτές δράσεις, τις οποίες θα υλοποιήσει από κοινού με τα κράτη μέλη. Και οι τρεις πτυχές της τεχνητής νοημοσύνης⁶³ που συνδέονται με την ασφάλεια κατέχουν σημαντική θέση σε όλες τις δράσεις, από την έρευνα μέχρι την κυκλοφορία των εν λόγω τεχνολογιών στην αγορά.

Η Επιτροπή δεσμεύεται να ενσωματώσει τη συζήτηση σχετικά με τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που συνδέονται με την τεχνητή νοημοσύνη σε μια ευρύτερη στρατηγική ανάπτυξης για την ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη τα διάφορα σενάρια, τις ανάγκες, τις ελλείψεις και εναλλακτικές που χαρακτηρίζουν κάθε τομέα ασφάλειας. Επιπλέον, η Επιτροπή προτίθεται να συζητήσει με την επιτροπή του προγράμματος «Ασφαλείς Κοινωνίες» την ένταξη σχετικής δράσης στο πρόγραμμα εργασίας του «Ορίζων 2020» για το 2020.

⁶² COM(2018) 795 final της 7.12.2018.

⁶³ Η κυβερνοασφάλεια των τεχνολογιών που βασίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη, η αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης για σκοπούς ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης, του εντοπισμού και της διερεύνησης ποινικών αδικημάτων και τρομοκρατίας, καθώς και η πρόληψη της κακόβουλης και εγκληματικής χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης.

Όσον αφορά την έρευνα στον τομέα της ασφάλειας, η Επιτροπή:

- μεταξύ Μαΐου 2019 και Αυγούστου 2019 θα δημοσιεύσει τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων 2019 για το πρόγραμμα «Ασφαλείς Κοινωνίες» του «Ορίζων 2020».

4. Εξωτερική διάσταση

Η ΕΕ είχε μια πολύτιμη ανταλλαγή απόψεων με ομολόγους στις Ηνωμένες Πολιτείες στο πλαίσιο της **υπουργικής συνόδου δικαιosuννης και εσωτερικών υποθέσεων ΕΕ-ΗΠΑ** που πραγματοποιήθηκε στην Ουάσιγκτον στις 8 και 9 Νοεμβρίου 2018, όπου οι συμμετέχοντες επιβεβαίωσαν εκ νέου τη δέσμευσή τους για από κοινού αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων στους τομείς της δικαιosuννης και των εσωτερικών υποθέσεων. Ειδικότερα, δόθηκε κοινή έμφαση στη σημασία που έχει η αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών στις προσπάθειές τους για καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η ΕΕ και οι ΗΠΑ τόνισαν τη σημασία της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών ως εργαλείου πρόληψης της μετακίνησης τρομοκρατών και συμφώνησαν να καταρτίσουν κοινή αξιολόγηση το 2019 σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ΕΕ-ΗΠΑ για τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών. Επιπλέον, η ΕΕ και οι ΗΠΑ επανέλαβαν ότι δίνουν προτεραιότητα στην καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο και στη βελτίωση της κυβερνοασφάλειας. Και οι δύο πλευρές συμφώνησαν να διερευνήσουν τη δυνατότητα σύναψης μιας συμφωνίας ΕΕ-ΗΠΑ για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ηνωμένες Πολιτείες αναγνώρισαν επίσης την ανάγκη να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να αντιμετωπιστεί η πρόκληση της χρήσης του διαδικτύου από τρομοκράτες οι οποίοι μέσω αυτού κατευθύνουν και δίνουν κίνητρο για τις επιθέσεις τους, με παράλληλη διασφάλιση του σεβασμού στα ατομικά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας του λόγου. Και οι δύο πλευρές αναγνώρισαν ότι τα εκλογικά συστήματα των δημοκρατικών κρατών βρίσκονται αντιμέτωπα με πρωτόγνωρες προκλήσεις οι οποίες απαιτούν συνεργασία και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ ομοφρόνων χωρών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ηνωμένες Πολιτείες συμφώνησαν να δρομολογήσουν τακτικό διάλογο επί των εν λόγω θεμάτων, ξεκινώντας από την επόμενη σύνοδο ανωτέρων υπαλλήλων το 2019⁶⁴.

Συνεχίστηκαν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ ΕΕ και Καναδά για μια **αναθεωρημένη συμφωνία σχετικά με τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών**. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να ενημερώνει τακτικά το Συμβούλιο και την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιosuννης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την πρόοδο που επιτεύχθηκε.

Στις 30 Νοεμβρίου 2018 πραγματοποιήθηκε ο πρώτος γύρος συνομιλιών για τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας για την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ της Ευρώπης και των τουρκικών αρχών που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση σοβαρών εγκλημάτων και τρομοκρατίας. Η Επιτροπή βρίσκεται επίσης σε επαφή με τις ισραηλινές αρχές ενόψει ενός πρώτου γύρου διαπραγματεύσεων με το Ισραήλ. Στις 3 Δεκεμβρίου 2018, πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση μεταξύ της ΕΕ και εκπροσώπων από την Αλγερία, την Αίγυπτο, την Ιορδανία, τον Λίβανο, το Μαρόκο και την Τυνησία προκειμένου να συζητηθεί πιθανή μελλοντική συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των εν λόγω χωρών και της Ευρώπης, μεταξύ άλλων μέσω συμφωνιών εργασίας και με την

⁶⁴

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/11/09/joint-eu-u-s-statement-following-the-eu-u-s-justice-and-home-affairs-ministerial-meeting/#>

προοπτική ενδεχόμενων συμφωνιών που θα επιτρέπουν την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η ΕΕ εξακολουθεί να επιδιώκει τη διεξαγωγή **διαλόγου με χώρες εταίρους** για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Κατά τη διάρκεια του διαλόγου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας μεταξύ ΕΕ και Ινδίας, στις 12 Νοεμβρίου 2018 στις Βρυξέλλες, εξετάστηκαν η ανταλλαγή πληροφοριών, η τρομοκρατική χρήση του διαδικτύου και ενδεχόμενη συνεργασία με την Ευρώπη. Κατά τη διάρκεια του διαλόγου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας μεταξύ ΕΕ και Πακιστάν, στις 29 Νοεμβρίου 2018 στις Βρυξέλλες, εξετάστηκαν προσπάθειες για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στο πλαίσιο της ειδικής ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης. Κατά τη διάρκεια του διαλόγου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την περιφερειακή ασφάλεια μεταξύ ΕΕ και Αλγερίας, στις 12 Νοεμβρίου 2018 στο Αλγέρι υπό την προεδρία της Υπατης Εκπροσώπου/Αντιπροέδρου, Mogherini, εξετάστηκαν προσπάθειες για την αποκατάσταση της ασφάλειας στη Λιβύη και το Σαχέλ. Στις 27 Νοεμβρίου 2018 πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες μια πρώτη σύνοδος ανωτέρων υπαλλήλων ΕΕ-Κουβέιτ, στην οποία συζητήθηκαν ευκαιρίες για περαιτέρω ανταλλαγές και πιθανή μελλοντική συνεργασία σε ζητήματα που αφορούν την τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα και την κυβερνοασφάλεια.

Για πρώτη φορά τον Νοέμβριο του 2018, στρατιωτικοί φορείς και φορείς επιβολής του νόμου από το Ιράκ συμμετείχαν σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα συλλογής αποδεικτικών στοιχείων σε πεδίο μάχης, στο Stability Policing Centre of Excellence του NATO, στην πόλη Βιτσέντσα της Ιταλίας, σε κέντρο εκπαίδευσης της ιταλικής αστυνομίας. Η εν λόγω εκπαίδευση αποτελεί μέρος ενός έργου τριετούς διάρκειας μεταξύ ΕΕ-INTERPOL-NATO, το οποίο έχει ως στόχο να διασφαλίσει την προσαγωγή στη δικαιοσύνη όσων συνδέονται με σοβαρά εγκλήματα και τρομοκρατία σε ζώνες συγκρούσεων. Το έργο αυτό αποτελεί συγκεκριμένη δράση της ΕΕ που αφορά την ανάπτυξη ικανοτήτων σχετικά με τη νόμιμη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων για εγκλήματα που διαπράττονται από μαχητές του Da'esh, γεγονός που θα μπορούσε τελικά να ενισχύσει τη διεθνή συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου του Ιράκ και της ΕΕ.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Στην έκθεση αποτυπώνεται η ικανοποιητική πρόοδος που έχει επιτευχθεί όσον αφορά τις εργασίες για τη δημιουργία μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης Ασφάλειας. Ωστόσο, υπογραμμίζει παράλληλα ότι, οι συννομοθέτες και τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για την ολοκλήρωση των νομοθετικών διαδικασιών και την εφαρμογή των μέτρων που έχουν εγκριθεί προκειμένου να παράσχουν στους πολίτες της ΕΕ ενισχυμένη εσωτερική ασφάλεια. Ενόψει των ευρωπαϊκών εκλογών που θα διεξαχθούν τον Μάιο του 2019, οι προσεχείς εβδομάδες θα είναι καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά την ανάπτυξη και θέσπιση κατάλληλων πολιτικών στον τομέα της ασφάλειας σε ενωσιακό επίπεδο.